

Finlandia - Fairy Vocational School

Suomalaisuuden representaatio japanilaisessa mangasarjassa

Helmi Mähönen

Kandidaatintutkielma

Taidehistoria

Musiikin, taiteen ja

kulttuurin tutkimuksen laitos

Jyväskylän yliopisto

Kevät 2021

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	Laitos Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä Helmi Mähönen (19309682)	
Työn nimi <i>Finlandia – Fairy Vocational School</i> Suomalaisuuden representaatio japanilaisessa mangasarjassa	
Oppiaine Taidehistoria	Työn laji Kandidaatintutkielma
Aika Huhtikuu 2021	Sivumäärä 33 kuvineen (+ lähteet)
Tiivistelmä Tutkielmassa tarkastellaan suomalaisuuden representaatiota Mei Noguchin <i>Finlandia – Fairy Vocational School</i> -mangasarjassa. Analyysin kohteena ovat henkilöiden, symboleiden, miljöö ja perinteiden kuvaukset mangan piirroksissa ja tekstissä. Myös suomalaisuuden ja saamelaisuuden suhteita mangassa käsitellään. Tarkoituksena on arvioida suomalaisen kulttuurin kuvaamisen totuudenmukaisuutta. Analyysi tehdään ikonografisen analyysin ja diskurssianalyysin keinoin.	
Asiasanat Manga, Mei Noguchi, Japani, Suomi, Lappi, länsimaalaisuus, suomalaisuus, saamelaisuus, ikonografinen analyysi, diskurssianalyysi	
Säilytyspaikka JYX-tietokanta	
Muita tietoja	

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	4
2. Finlandia – Fairy Vocational School -mangan tulkintaa.....	11
2.1 Suomalaisten henkilöiden nimeäminen ja kuvaaminen.....	11
2.2 Kristillinen ja suomalainen symboliikka mangassa.....	14
3. Elämää Finlandiassa.....	17
3.1 Miljöö.....	17
3.2 Suomalaiset perinteet ja kulttuuri.....	21
3.3 Saamelaisuus ja sen suhde suomalaisuuteen.....	26
4. Päätäntö.....	31
Tutkimusaineisto.....	34
Lähteet.....	34

1. Johdanto

Aasialaiset viihdemuodot ovat levinneet Euroopassa suurin harppauksin viimeisten 20 vuoden aikana¹. Annettavaa on myös toiseen suuntaan. Minua kiinnostaa, miten meitä suomalaisia ja meidän kulttuuriamme kuvataan mangassa eli japanilaisessa sarjakuvassa ja millaisia stereotypioita suomalaisuuteen liitetään. Tämän vuoksi valitsin tutkimuskohteekseni Suomen Lappiin sijoittuvan *Finlandia – Fairy Vocational School* -mangan². Valitsin kandidaatintutkielmani aiheen puhtaasti omien mielenkiinnonkohteitteni perusteella. Olen lukenut mangaa lapsesta asti, minkä lisäksi olen kiinnostunut kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta, joten aihe on minulle mieluinen. Mielestäni tutkielmani aihe on myös ajankohtainen; manga ja anime viihteen ja taiteen muotoina kasvattavat jatkuvasti suosiotaan. Lisäksi maailma kansainvälistyy yhä kiihtyvällä tahdilla. Tämän takia on mielestäni tärkeää pohtia, miten suhtaudumme toisista kulttuureista tuleviin ihmisiin.

Konkreettisesti mangan ja animen suosion kasvu näkyy esimerkiksi siinä, että suoratoistopalvelu Netflixissä on nykyisin varsin laaja animevalikoima³. Mangalla tarkoitan tutkielmassani nimenomaan Japanissa tehtyä sarjakuvaa, en länsimaalaista mangatyylillä⁴ piirrettyä sarjakuvaa, joka on ilmestyessään monimutkaistanut mangan käsitteen määrittelyä. Mangasarjakuvat voidaan jakaa alasuuntauksiin, joista keskeisimpiä ovat esimerkiksi shōjo-manga (tytöille suunnattu sarjakuva), shōnen-manga (pojille suunnattu sarjakuva), seinenshi -manga (aikuisille, etenkin miehille, suunnattu sarjakuva) ja josei-manga (naisille suunnattu sarjakuva)⁵.

¹ West 2009, viii.

² Noguchi 2010-2011.

³ Netflix.

⁴ Kaczuk 2018.

⁵ Johnson-Woods 2010, 3.

Mangan juuret ovat vanhoissa kuvakääröissä 1200-luvulla, mutta sen nykyinen muoto syntyi 1920-luvulla aikakauslehdissä ja sanomalehdissä julkaistuista sarjakuvastripeistä⁶. Mangalla eli japanilaisella sarjakuvalla ja animella eli japanilaisella animaatiolla on vahva rooli 2020-luvulla paitsi japanilaisten, myös länsimaalaisten ihmisten vapaa-ajalla kuluttamassa viihteessä. Japanissa mangaa julkaistaan kahdessa muodossa, mangalehtinä ja tankōbon-pokkareina. Mangalehtien paperi on heikompaa laatua verrattuna pokkareiden paperiin⁷. Suomeksi mangaa julkaistaan useimmiten pokkareina, mikä näkyy esimerkiksi Adlibris-verkkokaupan valikoimassa⁸. Animesarjat ja elokuvat perustuvat usein suosittuihin mangasarjoihin.

Mangan kuva-aiheiden tunnistavana ja tulkitsevana menetelmänä käytän ikonografista analyysiä. Sarjakuvatekstien ja kuvien yhteyksien tutkimuksessa sovellan diskurssianalyysiä. Ikonografisessa analyysissä tutkitaan taideteosten aiheita, ideoita ja merkitystä⁹. Diskurssianalyysissä tarkastellaan ihmisten vuorovaikutusta ja heidän luomaansa sosiaalista maailmaa puheessa ja tekstissä¹⁰. Poimin Johdannossa yksittäisiä esimerkkejä länsimaalaisten kulttuurien käytöstä muistakin mangasarjoista avatakseni, kuinka laajasti länsimaalaisen kulttuurin piirteitä mangassa käytetään. En kuitenkaan syvenny näihin sarjoihin tarkemmin. Valitsemani manga *Finlandia - Fairy Vocational School* edustaa shōjo-mangasuuntausta eli tytöille suunnattua mangaa, sillä siinä on romanttinen juoni, henkilöillä on kauniit piirteet ja heidän tunnereaktionsa ovat paikoitellen liioiteltuja. Mangan kohderyhmää ovat teinit, mutta mangalle ei ole asetettu ikärajaa.

⁶ The British Museum Blog <https://blog.britishmuseum.org/an-introduction-to-manga/>.

⁷ Johnson-Woods 2010, 3.

⁸ Adlibris.fi <https://www.adlibris.com/fi/haku?q=manga&pn=2&ps=12>.

Luettu 20.2.2021.

⁹ Ockenström & Fält 2012, 189.

¹⁰ Pynnönen 2013, 4-5.

Tarkemmin määriteltynä tutkimuskysymyksiä, joihin pyrin löytämään vastauksen, ovat: Miten suomalaisia ihmisiä, miljöitä ja kulttuuria kuvataan japanilaisessa mangassa, mitä stereotypioita näihin liitetään ja mihin stereotypioilla saatetaan sarjakuvassa pyrkiä? Entä kuinka totuudenmukaisesti suomalaisuutta kuvataan mangassa? Saamelaisuus nostetaan mangassa esiin erityisenä teemana. Tarkastelen tässä tutkielmassa myös sitä, millaisena suomalaisuuden suhde saamelaisuuteen näyttää mangassa. Tutkimuksessani tutkin siis yhteiskunnan rakenteita tämän mangasarjan maailmassa. Analysoin valitsemieni sarjakuvia niiden kokemusten avulla, joita ilmenee niitä lukiessani. Lisäksi vertaan tekemiäni havaintoja löytämäni tietoon. Sarjakuvan henkilöitä analysoidessani kiinnitän erityisesti huomiota henkilöiden ulkonäön ja käytöksen visuaaliseen kuvaamiseen, mutta kiinnitän huomiota myös siihen, mitä henkilöt kertovat omasta kulttuuristaan eli suomalaisuudesta tai saamelaisuudesta.

Mangan ja sen alasuuntausten määrittelemiseen käytän mangasta yleisemmin kertovia tutkimuksia, esimerkiksi teoksia *The japanification of childrens popular culture*¹¹ ja *Manga: an anthology of global and cultural perspectives*¹². *Finlandia - Fairy Vocational School*- mangassa esiintyviä saamelaisen kulttuurin representaatioita analysoin *Poliittinen saamelaisuus*¹³ - väitöskirjan ja pro gradun *Aikapaikka - kulttuurimytologinen suhteellisuus: case saamelaisrummut*¹⁴ avulla. Suomalaisuutta pohdin omien kokemuksieni lisäksi *Suomi, suomalaisuus, olla suomalainen*¹⁵- kirjan avulla. Suomalaisia symboleita pohdin *Suomalaiset symbolit*¹⁶- kirjan avulla.

¹¹ West 2009.

¹² Johnson-Woods 2010.

¹³ Valkonen 2009.

¹⁴ Suuronen 2019.

¹⁵ Hannula 1997.

¹⁶ Halonen & Aro 2005.

Länsimaisia hahmoja mangassa on ollut jo vuosikymmeniä, esimerkiksi *Jojo's Bizarre Adventure*¹⁷ -mangasarjassa suuri osa henkilöistä on länsimaalaisia. Jotkin sarjakuvat ovat sijoittuneet kokonaan Eurooppaan, esimerkiksi *The Heart of Thomas*¹⁸. *Hetalia: Axis Powers* -mangasarjassa esiintyy Suomen personifikaatio¹⁹. Suterin vuonna 2013 ilmestynyt tutkimusartikkeli *Gender Bending and Exoticism in Japanese Girl's Comics* käsittelee sekä sukupuolta että japanilaisille eksoottisia ympäristöä, kuten Eurooppaa esimerkiksi juuri *Heart of Thomas* -mangassa.

Kuitenkin länsimaista Japaniin kantautuneita vaikutteita on muissa muodoissa ilmentynyt japanilaisessa sarjakuvassa jo aiemmin. Esimerkiksi mangasarja *Astro Boy*²⁰ otti vaikutteita Disney-hahmoista ja länsimaisesta taiteesta²¹ ja kristinuskon kuvastoa on käytetty lukemattomissa eri manga- ja animesarjoissa inspiraation lähteenä tai juonenkehittelyn välineenä. Tällaisia sarjoja ovat esimerkiksi *Kamikaze Kaitou Jeanne*²², jonka päähenkilö toimii Jumalan kätyrinä ja animesarjaan pohjautuva *Neon Genesis Evangelion*²³, jossa enkelit hyökkäävät maapallolle. Kristinuskon symboliikkaa löytyy myös tutkielmassani tarkastelemastani *Finlandia - Fairy Vocational school* -mangasta. Mangassa myös henkilöt suurine silmineen muistuttavat stereotyyppisiä länsimaisia ihmisiä. Usein myös mangan miljöissä, esimerkiksi rakennuksissa, on länsimaisia piirteitä. Yleistä vaikuttaa olevan sekin, että länsimaiset ja japanilaiset piirteet yhdistyvät mangasarjoissa mielenkiintoisilla tavoilla.

¹⁷ Hirohiko Araki 1987-.

¹⁸ Moto Hagio 1974.

¹⁹ Hidekaz Himaruya 2008.

²⁰ Osamu Tezuka 1952-1968.

²¹ Hall 2017.

²² Arina Tanemura 1998-2000.

²³ Yoshiyuki Sadamoto 1994-2013.

Ulkomaalaisten hahmojen määrä manga- ja animesarjoissa näyttää kasvaneen tasaisesti kansainvälisten kontaktien lisääntymisen ja mahdollisesti myös animen ja mangan ulkomaisten yleisöjen kasvamisen myötä²⁴. Tästä esimerkki on esimerkiksi *Food Wars! - Shokugeki no Soma* -manga²⁵. Tässä mangassa nuorten elämään kuuluvat muun muassa kansainväliset oppilaat, jotka kuuluvat todellisuudessaakin monien nykyajan opiskelijoiden arkipäivään. Mangon ja animen suosion kasvu Suomessa näkyy esimerkiksi siinä, että mangaa myydään jopa suomalaisissa marketeissa²⁶. Manga- ja animehahmot vetoavat yli kulttuurirajojen, hahmoja on monenlaisia ja niillä on monenlaisia tarinoita. Tämä vetoaa lukijoihin, sillä heilläkin on erilaisia elämäntilanteita.²⁷ Mangon suosio näkyy Japanissa myös siinä, että mangaa käytetään myös koulutuksen, mainonnan ja politiikan tarpeisiin²⁸. Japanilaiset arvostavat mangaa, koska siinä on olemassa tarpeeksi erilaisia hahmoja vedotakseen eri sukupolviin, sukupuoliin ja makuihin²⁹.

²⁴ myanimelist.net <https://myanimelist.net/character.php?cat=character&q=european>.
Luettu 22.2.2021.

²⁵ Tsukuda & Saeki 2012-2019.

²⁶ Esimerkiksi Prismassa:

//www.prisma.fi/fi/prisma/haku/manga#facet:&productBeginIndex:&facetLimit:&orderBy:&pageView:&minPrice:&maxPrice:&pageSize:&. Luettu 8.4.2021.

²⁷ Hatayama 2009, 191.

²⁸ Hatayama 2009, 195.

²⁹ Hatayama 2009, 196.

Mangan tutkiminen on nykyään yleistä yhdysvaltalaisissa yliopistoissa³⁰. Mangan aiempi tutkimus on usein keskittynyt sarjakuvan henkilöihin. On väitetty, että yksi suurimmista eroista japanilaisen ja länsimaisen sarjakuvan välillä on se, että mangassa lukija pääsee seuraamaan tarkasti päähenkilöä ja tämän kehitystä³¹. Henkilöt ovat siis monissa mangasarjoissa tarinankerronnan keskiössä. Aiemmassa tutkimuksessa on tutkittu muun muassa mangan naiskuvaa ja sen muutosta, esimerkiksi kirjallisuuden oppiaineen pro gradussa *Naiskuvia japanilaisessa mangassa: analyysi neljän ikäryhmän sarjakuvista*³² ja *Straight From the Heart: Gender, Intimacy and the Cultural Production of Shojo Manga*³³ -tutkimuksessa. Myös mangassa esiintyvät sukupuolivähemmistöjen kuvaukset ovat kiinnostaneet tutkijoita, esimerkiksi homoeroottisesta boys love -genrestä on tehty tutkimusta, esimerkiksi *Men on the market: Feminist analysis of age-stratified male-male romance in Boy's love manga*³⁴ - tutkimus.

Tutkimusartikkeleita etsiessäni huomasin, että 2010-luvulla on tehty paljon mangaan ja animeen liittyvää tutkimusta. Mangan tutkimuksen määrä on varmasti lisääntynyt, mutta tuoreet artikkelit lienevät myös parhaiten edustettuina internetissä. Mangaa on tutkittu länsimaissa jo 1980-luvulta asti, jolloin esimerkiksi *Akira* ja *Dragon Ball* rantautuivat länsimaihin. Frederik Schodtin vuonna 1983 ilmestynyt *Manga! Manga! The World of Japanese Comics*³⁵ oli ensimmäinen kirja, joka esitteli mangaa ei-japanilaisille ihmisille. Muita ensimmäisiä kirjoittajia ovat Sharon Kinsella, Paul Gravett, Anne Allison, Kinko Ito ja Fusami Ogi³⁶.

³⁰ animeandmangastudies.com.

³¹ <https://www.animemangastudies.com/2020/12/07/call-for-papers-jams-v-2/>. Luettu 18.3.2021.

³² Johnson-Woods 2010, 5.

³³ Knuutti 2012.

³⁴ Prough 2011.

³⁵ Madill 2016.

³⁶ Johnson-Woods 2010, 2.

³⁷ Johnson-Woods 2010, 2.

1990-luvulla yhdysvaltalaiset kriitikot alkoivat kirjoittaa japanilaisten vaikutteiden leviämisestä lasten populaarikulttuuriin³⁷. Myös Jyväskylän yliopistossa on tehty useita mangaan ja animeen liittyviä opinnäytetöitä, esimerkiksi kirjallisuuden pro gradu *Emme olleet ymmärtäneet, mitä toiveen käänköpuolena olisi: genrejen ilmeneminen, muokkautuminen ja uudelleenluominen Puella Magi Madoka Magicassa*³⁸.

³⁷ West 2009, 2.

³⁸ Nerg 2019.

2. Finlandia – Fairy Vocational School -mangan tulkintaa

Finlandia: Santa Yousei Gakkou, länsimaisena versiona *Finlandia – Fairy Vocational School*, on Mei Noguchin luoma kahden tangōbon-kirjan laajuinen shōjomanga. Se kertoo japanilaisesta Airi-tytöstä, joka muuttaa Suomen Lappiin aloittaakseen opiskelun tonttuakatemiassa Finlandia -nimisessä kuvitteellisessa kaupungissa. Hän on unelmoinut opiskelusta Finlandiassa siitä asti, kun kävi lapsena Suomessa perheensä kanssa. Tuolloin nuori joulupukkioppilas Juris teki Airiin vaikutuksen. Tapahtuman myötä Airikin alkoi toivoa pääsevänsä opiskelemaan tonttuksi.

Kulttuurierot vaikuttavat tytön kotiutumiseen ja vaikka Finlandiassa on enimmäkseen mukavaa, joutuu Airi kohtaamaan myös sen pimeän puolen. Airin päämäärä tulevana tonttuna on löytää itselleen oma joulupukki, jonka kanssa työskennellä. Airi haluaisi parikseen vaihtoperheestään tutun Cainin, mutta Cain suhtautuu Airin joulupukkina olemiseen vastahakoisesti. Cain käy tonttuakatemiaa vain hyvittääkseen menneisyyden tapahtumat kuolleelle veljelleen, minkä vuoksi hän ei ole kovin motivoitunut opiskelija.³⁹

2.1 Suomalaisen henkilöiden nimeäminen ja kuvaaminen

Mei Noguchi on mahdollisesti nimennyt monia *Finlandia – Fairy Vocational School* -mangan henkilöitä suomalaisten julkisuuden henkilöiden mukaan. Suomessa asuessaan mangan päähenkilö Airi asuu Kaasisten perheen luona. Kaasinen -sukunimi saattaa olla peräisin aikoinaan kansainvälisestikin tunnetun Värttinä -yhtyeen jäseniltä Sari ja Mari Kaasiselta. Perheen vanhemmat ovat Tarja ja Nils. Noguchi kertoo kuunnelleensa Nightwishia mangaa piirtäessään⁴⁰, joten voisi olettaa, että hän on nimennyt perheen äidin Nightwishin ensimmäisen laulajan Tarja Turusen mukaan.

³⁹Noguchi 2011.

⁴⁰Noguchi 2011, vol. 1, 177.

Mangassa esiintyy myös lyhyesti Räikkösten perhe, joiden sukunimi on varmaankin otettu Kimi Räikköseltä. Perheen tyttären nimi on Kiira Räikkönen⁴¹, jonka etunimi on luultavasti peräisin taitoluistelija Kiira Korvelta, kun taas Cainin ja hänen veljensä Jurisin sukunimi on Lepistö⁴², mikä viitanee taitoluistelija Laura Lepistöön. Japanissa taitoluistelun seuraaminen on suosittua⁴³. Mangassa luodaan huumoria suomalaisten ja japanilaisten nimien eroilla. Airi mainitsee Cainille, että aikoo kirjoittaa kirjeitä japanilaisille ystävilleen Akille, Jurille ja Mikalle⁴⁴. Cain kysyy hieman hämmentyneenä, onko Airi todella vain ystävä heidän kanssaan. Myöhemmin Airi saa kuulla postitonttu Naskalta, että Suomessa Aki, Juri ja Mika ovat kaikki miesten nimiä⁴⁵.

Mangassa Cainin ja Jurisin vanhemmat ovat kuolleet. Cainista tuntui lapsena, että Juris hylkää hänet, kun tämä muutti Finlandiaan opiskellakseen tonttuakatemiassa. Cain suuttui Jurisin lähdöstä niin paljon, että sanoi toivovansa tämän kuolemaa. Se jäi viimeiseksi kerraksi kun veljekset näkivät toisensa, sillä Juris hukkuu järveen Finlandiassa. Myöhemmin Cain halusi mennä tonttuakatemiaan ja tulla tontuksi hyvittääkseen sanansa Jurisille.⁴⁶ Cainin nimi viittaa luultavasti Raamatun tarinaan Eevan ja Aatamin pojista Kainista ja Abelista, jossa veljelleen kateellinen Kain tappaa Abelin⁴⁷. Mangankin tarinassa toinen veli kuolee, vaikka Cain ei aiheutakaan veljensä kuolemaa vaan vain hetkellisesti toivoo sitä. Jurisin nimi voi puolestaan viitata Kainin ja Abelin tarinaan siten, että Kain ja Abel -kertomuksessa veljekset ovat maanviljelijöitä ja nimi Juris on latvialainen vastine maanviljelijää tarkoittavalle kreikkalaiselle Georgios -nimelle⁴⁸, mutta tämä on vain yksi tulkinta. Georgios -nimi viittaa pyhään Yrjänään, joka on latviaksi Svētais Juris⁴⁹.

⁴¹ Noguchi 2011, vol. 2, 166-167.

⁴² Noguchi 2011, vol.2, 95.

⁴³ McCarvel 2019.

⁴⁴ Noguchi 2011, vol.1, 67.

⁴⁵ Noguchi 2011, vol. 1, 90.

⁴⁶ Noguchi 2011.

⁴⁷ 1. Moos. 4: 2-26.

⁴⁸ Behindthename.com [Meaning, origin and history of the name George - Behind the Name](https://www.behindthename.com/meaning/origin-and-history-of-the-name-george) Luettu 21.2.2021.

⁴⁹ ddmd.lv: [Svētais Juris \(ddmd.lv\)](https://www.ddmd.lv/svetais-juris) .

Veljeskateus on sekä mangan että Raamatun kertomuksen veljesten tarinan teema, koska mangassa Cain on kateellinen Jurisille, joka on tehnyt Airiin lapsena niin suuren vaikutuksen, että Cain kokee olevansa Airille vain Jurisin korvike⁵⁰. Naska⁵¹ ja Viljukka⁵² ovat mangassa esiintyviä nimiä, jotka tavallaan kuulostavat suomalaisilta, mutta en ole kuullut niitä tämän mangan lisäksi missään muussa kontekstissa. Viljukka-nimi kuitenkin muistuttaa Muumien Vilijonkan nimeä, joten kenties Noguchi on ottanut nimeen innoitusta Muumeista. Naska on postitonttu ja Viljukka opettaja tonttuakatemiassa. Voi olla, että Noguchi on luonut tontuille tarkoituksella erikoiset nimet tai ehkäpä hän on oikeasti luullut näiden nimien olevan Suomessa yleisessä käytössä.

Suomalaiset ihmiset kuvataan *Finlandia - Fairy Vocational School* -mangassa usein ruskea- tai vaaleahiuksisina. Airin vaihtoajan perheen Cain on luonteeltaan vähäpuheinen, vetäytyvä ja äksy, Tuure puolestaan avulias ja iloinen naistenmies. Tuure on saamelainen ja kotoisin Lapista. Cain on puolestaan aiemmin asunut eteläisemmässä Suomessa. Cain edustaa stereotypiaa suomalaisesta introvertista, ja hänellä on myös muita suomalaisille tyypillisinä pidettyjä piirteitä kuten kateus ja vaatimattomuus. Knuuttilan mukaan kateus on peräisin jo muinaissuomalaisilta, jotka käyttivät maagisia tapoja turvaamaan omaa elämää ja usein tämä tarkoitti, että onni on otettava joltain toiselta, sillä onnea ajateltiin olevan rajallinen määrä⁵³. Kaikki ihmiset kuvataan mangassa hoikkina eikä siinä esiinny tummaihoisia ihmisiä. Vaihto-oppilaita vaikuttaa olevan Airin lisäksi hyvin vähän.

⁵⁰ Noguchi 2011, vol. 2, 123.

⁵¹ Noguchi 2011, vol. 1, 90.

⁵² Noguchi 2011, vol. 1, 95.

⁵³ Knuuttila 2005, 22- 25.

2.2 Kristillinen ja suomalainen symboliikka mangassa

Finlandia – Fairy Vocational School sisältää paljon kristinuskoon ja suomalaisuuteen liittyvää symboliikkaa. Mangataiteilija Noguchi kertoo kuunnelleensa mangaa piirtessään Sibeliuksen *Finlandiaa*, joten manga on oletettavasti nimetty tämän teoksen mukaan. Kirjojen kannet ovat hyvin jouluiset, sillä onhan mangan tapahtumapaikkana tonttukoulu. Esimerkiksi ensimmäisen osan kannessa (kuva 1) on joulupaketteja, kultakoristeita, mistelinoksia, kynttilä, ristejä ja joulukukka. Kannessa on myös pihlajan lehtiä. Suomen metsäsäätiön tukeman Puuproffa -sivuston mukaan pihlaja on esi-isiemme pyhä puu, jonka kaatamisen pelättiin tuovan huonoa onnea⁵⁴.

Kuva 1. Airi ja Cain.
Mei Noguchi 2011.
Finlandia - Fairy Vocational School
Volume 1 kansi.

Kuva 2. Cain ja Airi.
Mei Noguchi 2011
Finlandia – Fairy Vocational School
Volume 2 kansi.

⁵⁴ Puuproffa.fi <https://puuproffa.fi/puutieto/yleista-puista/pihlaja/> Luettu 8.4.2021.

Kannessa esiintyvät Airi ja Cain, joilla on tonttuakatemian punaiset koulupuvut yllään. Vaikka Suomessa ei käytetä koulupukuja, on Noguchi halunnut luoda tonttuakatemian oppilaille tonttuasut, jotka muistuttavat hieman japanilaisia koulupukuja. Puvuissa on siis koulupuvun piirteitä, kuten miesten pikkutakki, mutta toisaalta ne edustavat myös suomalaisille tuttuja tonttupukuja. Cainin käyttämät kengät näyttävät perinteisiltä lappalaisilta nutukkailta eli heinätäytteisiltä poronkarvakengiltä. Airilla on kaulassaan koristeena tähti ja Cainilla risti. Toisen osan kannessa (kuva 2) Airin ja Cainin välissä oleva nauha symboloi heidän lähentyvää suhdettaan. Ensimmäisen kirjan alussa on kuva (kuva 3), jossa on kristillisistä kirkoista tuttuja lasimaalauksia. Cainilla ja Tuurella on on punaiset viitat tonttupukujensa päällä. Vasemmassa reunassa lukee Suomi ja oikeassa reunassa Finland. Ornamentit tuovat mieleen venäläisen Ivan Bilibinin teosten reunat.

Kuva 3. Tuure ja Cain. Mei Noguchi 2011. Finlandia – Fairy Vocational School Volume 1, s.1.

Lukujen aloituskuviissa on paljon kristillistä symboliikkaa. Esimerkiksi ensimmäisen kirjan kolmannen luvun aloituskuvasa (kuva 4) Airilla on yllään musta surupuvulta näyttävä asu ja Cainilla luterilaisen papin kaftaanimallinen virkapuvun takki. Luvun aloituskuvasa vihjataan siihen, että luvussa vietetään pääsiäistä, sillä nuorten ympärillä on narsisseja ja Cain pitelee pääsiäismunaa ja Airi pajunoksaa. Toisen kirjan viidennen luvun aloituskuvasa (Kuva 5) on Cain veden alla. Cainin veli Juris hukkui, joten vesi viittaa tähän tapahtumaan. Cain luultavasti siunaa veljeään, sillä hänellä on silmät kiinni ja käsi siunaavassa asennossa. Kuvassa on järven lisäksi muitakin Suomeen liitettäviä symboleita, sillä oikeassa yläkulmassa on Suomen kansalliskukka kielo, joka varistaa terälehtiään veteen. Taustalla veteen muodostuu Suomen sotalippu.

Kuva 4. Mei Noguchi 2011.
Finlandia - Fairy Vocational School
vol. 1, s. 93.

Kuva 5. Mei Noguchi 2011.
Finlandia - Fairy Vocational School
vol. 2, s.47.

3. Elämää Finlandiassa

3.1 Miljö

Finlandian arkkitehtuurissa esiintyy ristikkotaloja (Kuva 9). Kuitenkin taloissa ja sisustamisessa näkyy myös suomalainen funktionalismi ja puurakentaminen. Sisätilat ovat hillittyjä, monet talot ovat valkoisia ja koulussa on puiset penkit. Puisten seinien sisäosia ei ole tapetoitu. Finlandiassa on paljon metsää, järviä ja porojen laidunmaita. Myös suomalaista kasvillisuutta kuvataan, esimerkiksi Airi käy poimimassa vadelmia⁵⁵. Luonnon kuvaukset ovat onnistuneita, sillä suomalaiset pitävät koivikkoja, lumihankia ja järviä hyvin suomalaisina ja yksittäiset kansallismaisemat edustavat Suomea myös ihmisille, jotka eivät ole käyneet täällä⁵⁶.

Airin suomalainen isäntäperhe Kaasinen asuu puisessa harjakattoisessa omakotitalossa lähellä metsää. Talo on sisustettu hillitysti ja siellä on paljon puisia huonekaluja. Monet Finlandian talot ovat selkeälinjaisia. Tanköbon-pokkareiden takakansista on haluttu kuvata lappilaisen joulumaan keskeisimpiä piirteitä. Ensimmäisen osan takakansi (Kuva 6) on hyvin jouluinen: Siinä on lunta, joulukuusi, poro, lahjasäkki ja tonttupukuiset Airi ja Cain. Toisen takakannen (Kuva 7) teema on saamelaisuus. Siinä on saamenlippu ja kota sekä lappilaiselle miljöölle tunnusomaiset routainen maa, revontulet ja tähdet. Toisen osan takakannessa on mangan pääparin Cainin ja Airin lisäksi myös saamelainen Tuure, jonka rooli mangassa kasvaa toisessa osassa.

⁵⁵Noguchi 2011, vol. 2, 90.

⁵⁶Bonsdorff 2005, 44.

Kuva 6. Cain ja Airi. Mei Noguchi 2011.
Finlandia – Fairy Vocational School vol. 1.
Takakansi.

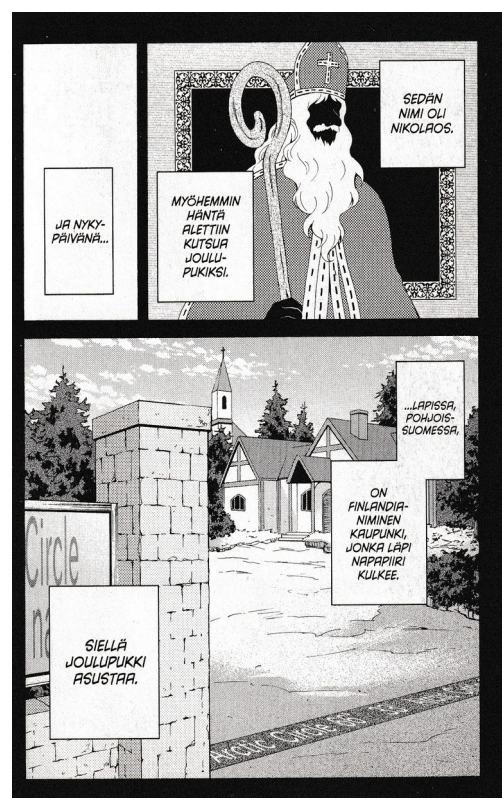
Kuva 7. Tuure, Cain ja Airi. Mei Noguchi 2011.
Finlandia – Fairy Vocational School vol. 2.
Takakansi.

Rovaniemellä sijaitsevaan Joulupukin Pajakylään (Kuva 8) verrattuna Finlandian fiktiivisestä kaupungista löytyy sekä eroja että yhtäläisyyksiä. Kristinusko näkyy Finlandiassa paljon vahvemmin kuin Joulupukin Pajakylässä, sillä Finlandiassa on paljon kirkkoja. Joulupukin Pajakylän rakennuksissa on kuitenkin jonkin verran samaa muotokieltä kuin Finlandian arkkitehtuurissa, sillä taloissa on kartionmuotoisia torneja kuten kirkoissa. Joulupukin Pajakylän rakennuksissa suositaan puupintaa kuten hirsiseiniä, niin kuin osittain Finlandiassakin. Molemmissa paikoissa jouluista tunnelmaa luovat poroaitaukset ja joulukuuset ja niissä molemmissa on pohjoisen napapiirin portti. Lisäksi molemmissa miljöissä on

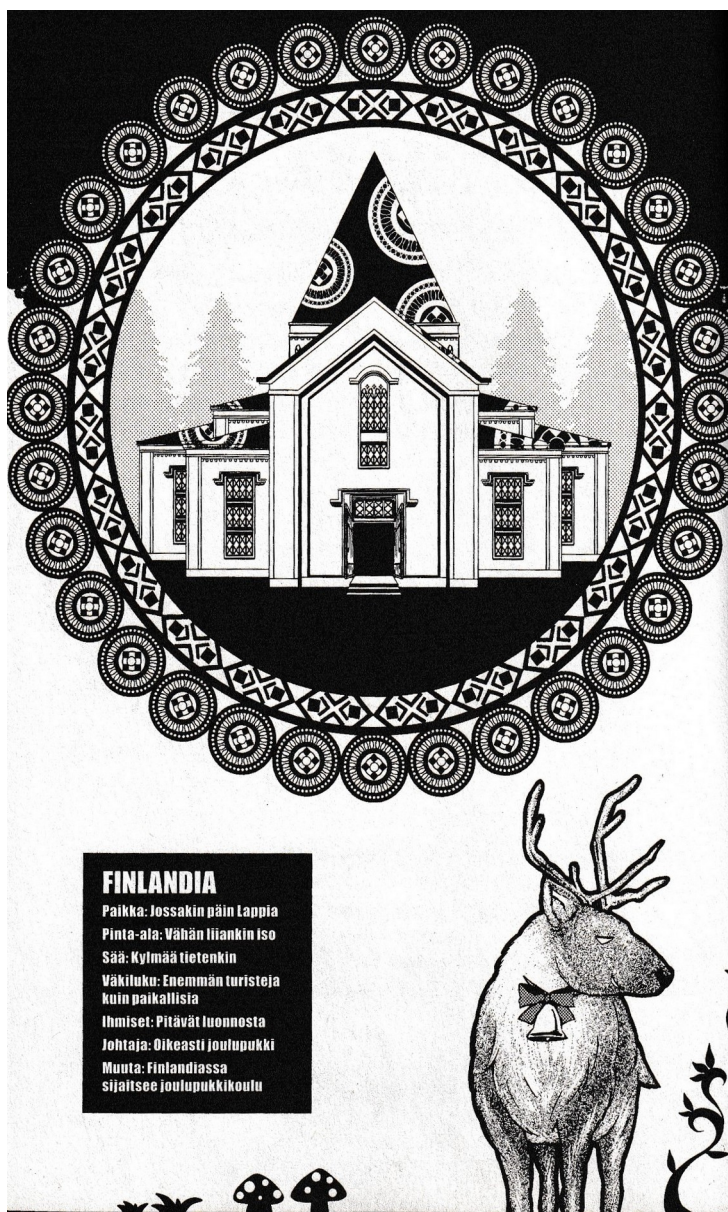
paljon metsää. Finlandia on paikkana hillitympi kuin Joulupukin Pajakylä kirkkaine kullanhohtoisine valoineen, mutta toisaalta Finlandian päärakennus on melko hulppea. Sen esikuvana on ollut valtavankokoinen Kerimäen puukirkko. Finlandiasta kertovassa faktaosiossa on kuva päärakennuksesta (Kuva 10).

Kuva 8. Joulupukin pajakylä, Rovaniemi. Santaclausreindeer.fi: [Joulupukin pajakylä Rovaniemellä keskitalvella sinisen hetken aikaan | - Santaclausreindeer.fi](http://Joulupukin_pajakyla_Rovaniemella_keskitalvella_sinisen_hetken_aikaan_-_Santaclausreindeer.fi) .

Kuva 9. Mei Noguchi 2011. Finlandia – Fairy Vocational School vol. 2. s.4.

Kuva 10. Mei Noguchi 2011.
 Finlandia - Fairy Vocational
 School vol.2.
 s.177.

3.2 Suomalaiset perinteet ja kulttuuri

Finlandia – Fairy Vocational School -mangassa vietetään useita suomalaisten elämää rytmittäviä juhlia: Joulua, uuttavuotta, pääsiäistä, äitienpäivää ja juhannusta. Vuotuisjuhlat ovat suurelle osalle suomalaisista hyvin tärkeitä⁵⁷. Mangassa avataan hieman joulun taustaa. Cain kertoo Airille, että Joulupukki on kuvitteellinen hahmo, joka on luotu 300-luvulla eläneen turkkilaisen piispan, pyhän Nikolaoksen pohjalta ja että tontut taas tulevat suomalaisista kansantaruista.⁵⁸ Myöhemmin Cain selittää Airille myös, että vaikka joulua vietetään Jeesuksen syntymäjuhlanä, 25. joulukuuta on vanha roomalainen juhla, joka ei liity kristinuskoon. Lisäksi Cain kritisoi joulua. Hänen mielestään mitä enemmän jouluun tutustuu, sitä pinnallisemmalta se alkaa näyttää.⁵⁹

Tontut ovat suomalaisten uskomusten mukaan omaa lajiaan, usein pieniä ja vanhoja miehiä ja naisia, jotka oleskelevat luonnossa tai ovat kulttuuripaikkojen haltijoita. Tonttu mainitaan tekstissä ensimmäisen kerran jo Mikael Agricolan Psalttarin esipuheessa 1551. Tonttu hallitsi huoneen eli kodin järjestystä. Tonttu -sana tulee ruotsin kielen sanasta *tomte*. Sitä pidettiin jättiläisen, paholaisen ja ennen kaikkea paikan haltijan synonyymina. Myöhemmin tontuista tuli joulupukin apulaisia.⁶⁰ Mangassa tontut ovat tavallisia ihmisiä, jotka hankkivat tonttuakatemiasta tontun tai joulupukin pätevyyden, eli tässä mielessä mangan ja suomalaisen ajattelun välillä on suuri ero.

⁵⁷ Aro 2005, 112.

⁵⁸ Noguchi 2011, vol.1, 25.

⁵⁹ Noguchi 2011, vol.1, 33-34.

⁶⁰ Friman 2005, 57.

Tammikuussa Airi viettää syntymäpäivää ja isäntäperheen vanhemmat Tarja ja Nils haluavat ostaa hänelle lahjan. Nilsin mukaan syntymäpäivänä saa olla vähän itsekäs⁶¹. Tämä voi viitata siihen, että sekä suomalaiset että japanilaiset ovat hieman kursailevia ja vaatimattomia ja molemmissa maissa vallitsee vielä eräänlainen häpeäkulttuuri⁶². Tuure ja Cain tekevät syntymäpäiväkakuksi omenapiirakan, jonka päällä on kynttilöitä⁶³. Airi leipoo mangassa vadelmapiirakkaa⁶⁴. Muutoin suomalaisia ruokia ei juurikaan kuvata mangassa.

⁶¹Noguchi 2011, vol 1., 76.

⁶²Viljanen 6.9.2018 Luettu 21.2.2021.

⁶³Noguchi 2011, vol.1, 78.

⁶⁴Noguchi 2011, vol.2, 98.

Noguchi kuvaa kolmannen luvun alussa pääsiäisen tarustoa melko dramaattisesti: "Pääsiäisyönä paholaisen kätyrit lentelevät taivaalla yrittäen estää Kristuksen jälleensyntymän heiluttamalla pajunvitsojaan ja lausumalla kuulle loitsunsa: Virvoin varvoin!"⁶⁵. Alunperin pajunoksat ovat olleet vastine alkuperäisen Raamatun kertomuksen palmunlehville, joita ihmiset heiluttivat Jeesuksen kunniaksi tämän ratsastaessa Jerusalemiin. Tonttuakatemian opettaja Viljukka kertoo Airille, että Suomen pääsiäisessä ovat sekoittuneet vanhat uskomukset ja kristinusko⁶⁶.

Kuva 11. Mei Noguchi 2011. Finlandia -Fairy Vocational School. Vol 1. s. 93.

⁶⁵ Noguchi 2011, vol.1, 93.

⁶⁶ Noguchi 2011, vol.1, 96.

Tämä pitää paikkansa, sillä Aron mukaan virpomisperinne on levinnyt Itä-Suomesta kaikkialle maahan sotien jälkeen. Tuolloin siihen sekoittui uusia aineksia. Virpojat pukeutuivat länsisuomalaista alkuperää oleviksi trulleiksi eli noidiksi ja palkka annettiinkin pääsiäissunnuntain sijaan heti. Virpomisperinteen muutosta ja sekoittumista trulliperinteeseen on myös kritisoitu. Kananmunia maalataan pääsiäisenä lapsiperheissä.⁶⁷ Mangassa lapset virpovat ja Finlandiassa järjestetään pääsiäismunajahti⁶⁸.

Suomalaisista juhannusperinteistä kuvataan juhannuskokon rakentamista järven rannalle⁶⁹ ja taikaa, jossa seitsemän eri kukkalajia tyynyn alla juhannusyönä saavat tulevan sulhasen näyttäytymään neidolle⁷⁰. Finlandian uskonnollisuus tulee esille siinä, että piispa saapuu sytyttämään kokon. Mangassa myös kerrotaan lukijalle, että juhannus on vuoden pisin päivä.⁷¹ Juhannuksen juhlintaa kuvataan isänmaallisena, sillä paikalla on Suomen kansallispuvuissa tanssivia naisia ja ihmiset heiluttavat siniristilippuja. Tuure nähdään myös samassa kohtauksessa tarjoilemassa ystävilleen grillimakkaroita, yleisen suomalaisen juhannusperinteen mukaisesti.⁷²

Suomalainen koulutusjärjestelmä otetaan myös esille, Airi esimerkiksi valittaa, ettei osaa englantia yhtä hyvin kuin suomalaiset, koska Suomen koulutusjärjestelmä on Japania edellä. Hänen mukaansa kaikki osaavat hyvin englantia Suomessa, ja monivalintatehtävien sijaan on pelkkiä esseitä.⁷³ Myös suomalainen tuotemerkki Iittala mainitaan.⁷⁴ Suomalaisten kahvinjuonti tulee myös ilmi sarjakuvasta, sillä eräessä kohtauksessa Cain juo kahvia ja laittaa siihen sokeria.⁷⁵

⁶⁷ Aro 2005, 112.

⁶⁸ Noguchi 2011, vol.1, 102-103.

⁶⁹ Noguchi 2011, vol.2, 53.

⁷⁰ Noguchi 2011, vol.2, 50-51.

⁷¹ Noguchi 2011, vol.2, 67.

⁷² Noguchi 2011, vol.2, 68.

⁷³ Noguchi 2011, vol.2, 6-7.

⁷⁴ Noguchi 2011, vol.1, 12.

⁷⁵ Noguchi 2011, vol. 2, 93.

Finlandia - Fairy Vocational School -mangassa esiintyy myös suomenruotsalaisia⁷⁶. Mangan ensimmäisessä osassa Airi eksyy metsään ja menee paniikkiin tavatessaan siellä kaksi vaaleaa poikaa, jotka alkavat puhua hänelle ruotsia. Airi ei ymmärrä mitään, koska hän on opetellut vain suomea.

Jurisin hukkuminen järveen on kuin suoraan perinteisistä suomalaisista tragedioista. Tällainen on esimerkiksi Kalevalan Aino-taru. Järveen hukkuminen mainitaan tämän mangan lisäksi myös muussa populaarikulttuurissa, esimerkiksi Eppu Normaalin laulussa *Murheellisten laulujen maa* (1982) ja Joulutarina-elokuvassa⁷⁷, jossa joulupukin eli Nikolaksen lapsuuden tragedia on tämän vanhempien ja pikkusisko Aadan hukkuminen järveen. Melankoliaa on pidetty yhtenä suomalaisille ominaisena piirteenä⁷⁸. Mangassa se ilmenee Cainin suruna veljensä kuolemaan liittyen.

Lapin vuodenajat ja ilmasto tulevat mangassa hyvin esille. Ihmisillä on mangassa esimerkiksi juhannuksena paljon päällä, sillä etenkin Pohjois-Suomen juhannus on usein viileä. Jotkin keskeiset suomalaisuuden piirteet jäävät puolestaan käsittelemättä. Mangassa ei mainita esimerkiksi saunaa eikä sisua. On ymmärrettävää, ettei kaikkea välttämättä edes haluta kuvata, mutta etenkin saunan puuttuminen kiinnitti huomioni.

⁷⁶ Noguchi 2011, vol.1, 38.

⁷⁷ Ohjaus Juha Wuolijoki, Snapper Films 2007.

⁷⁸ Halonen 2005, 26.

3.3 Saamelaisuus ja sen suhde suomalaisuuteen

Saamelaisuus nousee *Finlandia - Fairy Vocational School* -mangan toisessa osassa yhdeksi tärkeimmistä aiheista suomalaisten juhlien ja Cainin veljen kuoleman ohella. Airin suomalainen isäntäperhe, Kaasiset, ovat saamelaisia. He eivät kuitenkaan tuo saamelaisuuttaan lainkaan näkyviin, sillä he eivät puhu kotona saamea vaikka sitä osaavatkin eikä heillä ole saamelaisia symboleita esillä kodissaan.

Tarjan ja Nilsin biologinen poika Tuure vaikuttaa liittävänsä saamelaisuutensa vahvasti edesmenneeseen isoisäänsä, sillä tämä esiintyy Tuuren saamelaiseen identiteettiin liittyvissä muistoissa. Isoisä on esimerkiksi opettanut Tuurelle joikuja.⁷⁹ Tuure kertoo mangassa, että kun valtion teollisuus alkoi hakata porojen laidunmailta puita, hänen isoisänsä ja muut saamelaiset nousivat vastustamaan hakkuita. Media ja yhteiskunta kuitenkin antoivat saamelaisille tylyn tuomion. Muillakin perheillä oli laiduntavia poroja, mutta vain saamelaisten kimppuun hyökättiin. Tuuren äiti Tarja kyllästyi taistelemaan ja hylkäsi saamelaisuuden ja Tuurenkin oli yritettävä tehdä samoin.⁸⁰

Saamelaisten laidunmaat ovat olleet ainakin vuonna 2016 vaarassa, sillä tuolloin metsähallituslain uudistus herätti saamelaisten, muun muassa Muddusjärven poromiesten, pelot siitä, että heidän maitansa kärkkyvät kaivos- ja energiayhtiöt pääsevät niihin käsiksi⁸¹. Sodanjälkeisenä sulauttamiskautena sodassa tuhoutunut saamelaisten kotiseutu varsinkin Suomen ja Norjan Lapissa uudelleenrakennettiin monella tapaa valtayhteiskuntien mallin mukaisesti⁸². Mangassa esitetyllä suomalaisten puuttumisella saamelaisten alueisiin on siis totuuspohjaa.

⁷⁹Noguchi 2011, vol.2, 45.

⁸⁰ Noguchi 2011, vol.2, 32-33.

⁸¹ Kanninen 5.6. 2016, päivitetty 6.6.2016. Luettu 20.2.2021.

⁸² Valkonen 2009, 23.

Sen lisäksi, että suomalaiset puuttuvat mangassa saamelaisten alueiden käyttöön, he myös harjoittavat kulttuurista omimista saamelaisia kohtaan. Esimerkiksi Kaasisten mennessä ostamaan Airin syntymäpäivänä tälle lahjaa, matkamuistoja myyvässä kojussa istuu saamelaiseksi pukeutunut suomalainen tyttö, joka kaupittelee väärennettyjä kuksia⁸³. Saamelaista Tarjaa tämä selvästi ärsyttää, koska tämä toteaa Airille: "Airi! Tule nyt pian, älä piittaa mokomista." Suomalaiset esiintyvät saamelaisina myös tarjotakseen turisteille saamelaisia rituaalielämyksiä. Eräs heistä esiintyy noaidina⁸⁴, saamelaisen rummun erikoisosajana eli noitana⁸⁵.

Tuure paljastaa huijarit puhumalla näille saamea, jota he eivät ymmärrä. Saamelaisia esittävät suomalaiset jättävät Tuuren merkitsemättä, koska eivät halua loukata tätä enempää. Kun Airi saa kuulla, että saamelaiset olivatkin oikeasti tavallisia suomalaisia, hän suuttuu ja ryntää sanomaan huijareille suorat sanat (Kuva 12). Suomalaiset pyytävät anteeksi ja selittävät, että turistit haluavat vain elämyksiä, eivätkä välitä, mikä on aitoa ja mikä ei. He kuitenkin myöntävät, että hänen tekemänsä työ on surullista.⁸⁶

Saamelaisilla on ollut pyrkimyksiä tuoda oman kulttuurinsa näkyviin valtaväestön kulttuurista irrallisena, omana kulttuurinaan ja ottaa se haltuun. Tämä on ollut osa saamelaisten kansaksi tuleamista.⁸⁷ On siis luonnollista, että Tuure loukkaantuu kun saamelaisuuden ja suomalaisuuden rajoja ylitetään ajattelemattomasti. Tällainen toiminta haastaa saamelaisten erityisyyttä⁸⁸.

⁸³ Noguchi 2011, vol.1, 77.

⁸⁴ Noguchi 2011, vol. 2, 18.

⁸⁵ Suuronen 2019, 7.

⁸⁶ Noguchi 2011, vol.2, 35-41.

⁸⁷ Valkonen 2009, 73.

⁸⁸ Valkonen 2009, 165.

Kuva 12. Mei Noguchi 2011. Finlandia – Fairy Vocational School vol.2, s. 38.

Suomalaiset ovat pitäneet saamelaisia erillisenä kansana. 1940-luvulta alkaen saamelaisuutta on alettu kertoa uudestaan. Vuonna 1953 kokoontui ensimmäinen saamelaisorganisaatioiden yhteiskokous ja 1956 perustettiin Pohjoismainen saamelaisneuvosto. Saamen kansan myyttisellä kotimaalla, Sápmilla, on omat symbolit: lippu, kansallislaulu ja kansallispäivä.⁸⁹

⁸⁹ Valkonen 2009, 23.

Saamelaisten symboleina pidetään kieltä, kansanpukua, joikua ja perinteisiä elinkeinoja kuten poronhoitoa, kalastusta ja pientilojen hoitoa. Saamelaisliike otti alkuvaiheessaan 50- ja 60-luvuilla käyttöön nämä tietyt etnisesti latautuneet merkit.⁹⁰ Saamelaisia on historian aikana luokiteltu monella tavalla. Historiallisesti Suomen alueen saamelaiset on luokiteltu elinkeinojen ja asumisen perusteella poro-, kalastaja- ja tunturi- tai porosaamelaisiin.⁹¹ Mangan saamelaisperhe Kaasiset ovat luultavasti olleet porosaamelaisia. Mangan toisen pokkarin lopussa on kerrottu faktoja Lapista, ja siinä esitellään myös Sápmin kartta (Kuva 13). Karttaa käytetään oikeastikin esimerkiksi saamelaisten sääennustusten (Ođđasat) yhteydessä⁹². Saamelaisten lippu on otettu käyttöön vuonna 1986⁹³.

Neljännän luvun aloituskuvasa (Kuva 14) on paljon saamelaisuuden symboliikkaa. Siinä kansanpukuun pukeutunut Tuure katsoo vasemmalle. Taustalla on saamelaisten lippu, jonka kaksivärisen ympyrän sininen osa symboloi kuuta ja punainen aurinkoa, vaikka kuva onkin tässä tapauksessa mustavalkoinen. Lipun värit tulevat saamelaisten perinteisten vaatteiden väreistä.⁹⁴ Kuvan kehyksessä kiertää ornamentteja, jollaisia on esimerkiksi saamelaisten rummuissa. Vanhat saamelaisrummut maalattuine mytologisine maailmankuvineen ovat näyte saamelaisen kosmologian rikkaudesta⁹⁵.

Tuure pitää kädessään Suomen lippua. Kuvasta käy ilmi hänen ristiriitainen suhteensa suomalaisuutta kohtaan. Tuure on kääntänyt selkensä Suomen lipulle, mutta pitää siitä kuitenkin kiinni. Suomalaisuus on aina osa häntä, vaikkei hän niin haluaisikaan, ja valitettavasti se myös uhkaa Tuurelle tärkeää saamelaiskulttuuria. Toisaalta Tuure katsoo vasemmalle, menneisyyteensä, aikaan jolloin hänen saamelainen isoisänsä oli elossa.

⁹⁰ Valkonen 2009, 72-73.

⁹¹ Valkonen 2009, 11.

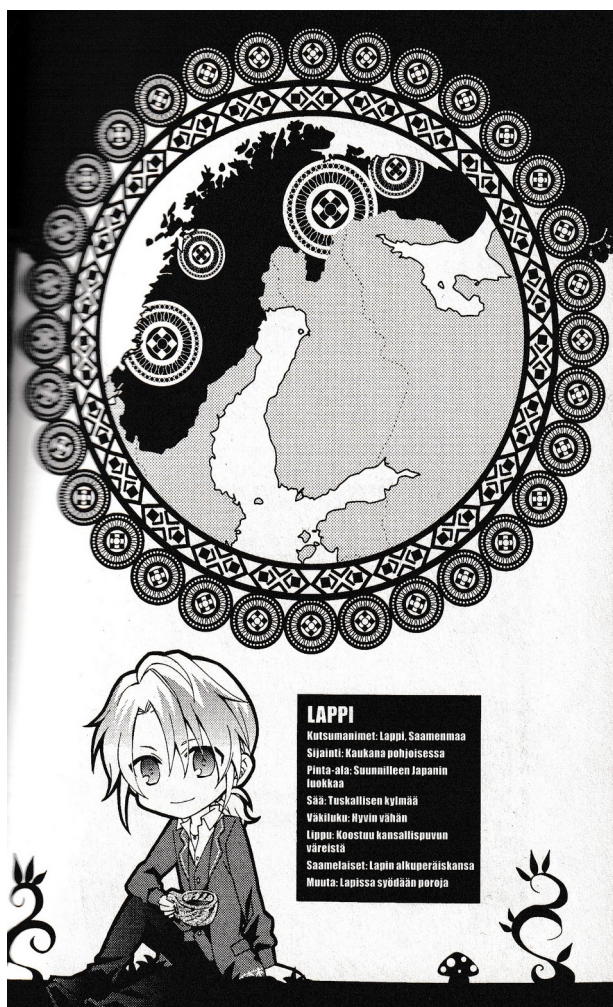
⁹² Valkonen 2009, 94.

⁹³ Valkonen 2009, 91.

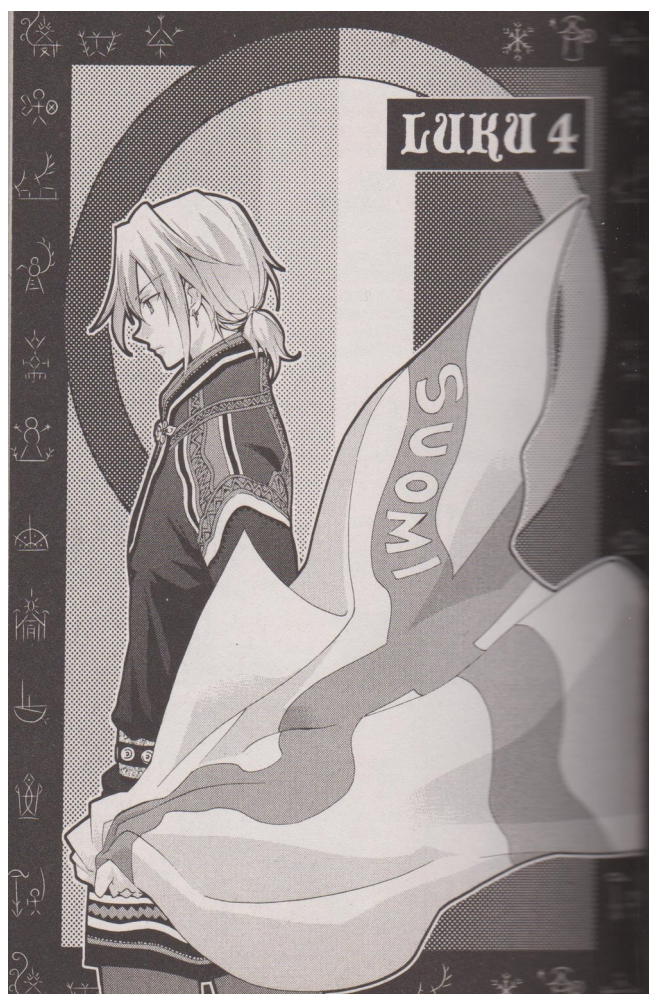
⁹⁴ Valkonen 2009, 91.

⁹⁵ Suuronen 2019, 5.

Oikealla, tulevaisuudessa Suomen lippu odottaa häntä, sillä isoisän kuoleman myötä saamelaiset tavat vähentyvät Tuuren elämässä ja mennessään suomalaiseen kouluun hän tulee yhä vahvemmin osaksi suomalaista kulttuuria ja yhteiskuntaa. Norjassa ja Suomessa saamelaisia on pyritty tehokkaasti sulauttamaan pääväestöön⁹⁶. Hyvinvointiyhteiskunta ja koulujärjestelmä ovat valtayhteiskuntien saamelaisille tuomia positiivisempia muutoksia⁹⁷. Myös Tuure käy suomenkielistä koulua eli tonttuakatemiaa. Menneisyys-tulevaisuus-vertaus sopii hyvin länsimaiseen katseeseen, mutta toisaalta japanilainen Noguchi on tottunut lukemaan vasemmalta oikealle, joten hän on voinut nähdä kuvan eri tavalla, jopa päinvastoin.

Kuva 13. Mei Noguchi 2011.
Finlandia – Fairy Vocational School vol. 2
s. 176.

Kuva 14. Mei Noguchi 2011.
Finlandia – Fairy Vocational School vol. 2
s.3.

⁹⁶ Valkonen 2009, 63.

⁹⁷ Valkonen 2009, 21.

4. Päätäntö

Mei Noguchin luomat suomalaisuuden representaatiot *Finlandia - Fairy Vocational School* -mangassa onnistuvat mielestäni vaihtelevasti, sillä kuvaus on välillä varsin osuvaa, mutta mangassa on tietenkin myös eroja todellisuuteen verrattuna. Idea joulupukkikoulusta on mangan keskiössä. Tonttuakatemian tonttupuvut muistuttavat hieman japanilaisia koulupukuja, mutta Noguchi on onnistunut ottamaan huomioon suomalaisten koulujen piirteitä oppilaitosta suunnitellessaan. Esimerkiksi suomalaisten oppilaiden ja opettajan rento suhde otetaan huomioon ja japanilaisille lukijoille kerrotaan, että Suomessa oppilaat puhuttelevat opettajaa etunimellä⁹⁸. Myös suomalaisten opiskelijoiden keskimäärin sujuva englannin kielen taito mainitaan. Kuitenkin myös Japanissa opetuksen taso on hyvin korkea⁹⁹, joten suomalainen opetusjärjestelmä ei välttämättä ole niin paljon parempi japanilaiseen verrattuna kuin Noguchi antaa mangassa ymmärtää¹⁰⁰. Koulutusjärjestelmien vertailussa on käytetty erottelevaa diskurssia eli siinä Noguchi on keskittynyt niiden keskinäisiin eroihin.

Mangan henkilöt eivät ole ulkonäöltään kovin monimuotoisia, sillä esimerkiksi ylipainoisia tai tummaihoisia ihmisiä ei näytetä. Airi on ainoa vaihto-oppilas, joka esiintyy mangassa. Tietenkin näin lyhyen mangasarjan henkilöiden määrää on pitänyt rajata, mutta Lapissa lienee ollut jo mangan ilmestymisvuonna 2011 paljon enemmän vaihto-opiskelijoita kuin mitä mangassa kuvataan. Kuitenkin *Finlandia* on fiktiivinen kaupunki, joten ehkä kovin monet vaihto-opiskelijat eivät ole vielä löytäneet tonttuakatemiaan? Tekijän subjektiiviset käsitykset siitä, mitä Suomesta kannattaa kuvata, ovat rajanneet joitain väestöryhmiä pois. Esimerkiksi suomenruotsalaisista kerrotaan lyhyesti, mutta romaneita ei mainita. Tämä voi johtua siitä, että ruotsi on Suomen virallinen kieli. Lisäksi romaneita on useissa Euroopan maissa, kun taas suomenruotsalaiset on tässä mielessä erikoisempi ryhmä, joka erottaa Suomen monista muista maista.

⁹⁸Noguchi 2011, vol.2, 129.

⁹⁹National Center On Education and The Economy [Japan Overview - NCEE](#). Luettu 24.2.2021.

¹⁰⁰Noguchi 2011, vol., 7.

Mielestäni mangan hahmojen pukeutuminen on koulupukuja eli tonttupukuja lukuunottamatta varsin stereotyyppisen pohjoismaisen näköistä; vaatteet ovat hillittyjä ja lämpimiä. Suomalaisten henkilöiden nimeäminen on melko onnistunutta, vaikka välillä jotkin Noguchin tekemät nimivalinnat ovat hieman erikoisia. Monilla mangan henkilöillä on samat nimet julkisuudesta tuttujen suomalaisten kanssa. Jos nimet on otettu julkisuuden henkilöiltä, on nimeäminen siltä osin mielestäni hieman laiskaa, mutta ehkä tutut nimet ovat tuntuneet taiteilijan mielestä helpommilta lähestyä. Jotkin nimet, kuten Cain ja Juris, eivät ole perinteisiä suomalaisia nimiä.

Taiteilijan oma näkemys ja tiedot ovat vaikuttaneet siihen, että hän on halunnut mainita mangassa suomalaisista designmerkeistä juuri Iittalan¹⁰¹ eikä esimerkiksi Marimekkoa. Mangassa kuvataan suomalaisia juhlia, mutta esimerkiksi alkoholin runsasta käyttöä tai rasismia ei mainita. Mielestäni tämä on täysin ymmärrettävää, sillä kyseessä on nuorille suunnattu, pääosin kevyt ja viihteellinen mangasarja ja genrellä on vaikutusta diskurssiin. Mangan synkemmiksi teemoiksi on valittu Airin ystävän, Cainin, isoveljen hukkuminen ja saamelaisten ja suomalaisten vaikea suhde. Manga olisi aivan liian synkkä, jos siinä käsiteltäisiin muitakin vaikeita asioita.

Finlandia - Fairy Vocational School -mangan parasta Suomi-kuvausta on mielestäni vuotuisjuhlien kuvaaminen. Noguchi on saanut mahdutettua lyhyeen mangaan yllättävän paljon erilaisia juhliin liittyviä yksityiskohtia. Myös joulun merkitystä pohditaan, sillä esimerkiksi Cain kertoo, että joulun synty liittyy osittain roomalaisiin perinteisiin jo ennen Jeesuksen syntymää¹⁰². Mangan loppupuolella Airi sanoo, että joulun tarkoitus on olla läheisten kanssa¹⁰³ eli Noguchi on myös sisäistänyt sen, mitä joulu merkitsee suurelle osalle suomalaisista. Melko harva suomalainen ajattelee joulua enää ensisijaisesti kristillisenä juhlana¹⁰⁴.

¹⁰¹ Noguchi 2011, vol.1, 12.

¹⁰² Noguchi 2011, vol.1, 33.

¹⁰³ Noguchi 2011, vol.2, 169.

¹⁰⁴ Holm <https://puheenvuoro.uusisuomi.fi/stefanholm/266579-joulu-ilman-jeesusta/> Luettu 24.2.2021.

Manga sijoittuu Lappiin, joten siinä kuvataan erityisesti lappilaista miljöötä. Mielestäni miljöön kuvaus on onnistunutta. Siinä tulevat esiin suomalaiset järvet, metsät ja arkkitehtuuri. Arkkitehtuuri tosin osittain edustaa enemmän ajatusta joulupukin maasta kuin tyypillistä suomalaista rakentamista. Mangan miljöössä ei ole tuntuja, mutta Finlandiassa kertovassa info-laatikossa kerrotaan, että Finlandian kaupunki sijaitsee ”jossain päin Lappia”¹⁰⁵. Paikka voi siis olla myös Etelä-Lapissa, missä ei ole tuntuja. Luonto kuvataan kauniina, sellaisena kuin se on Lapissa parhaimmillaan. Tietenkin myös revontulia kuvataan, sillä ne ovat eräs Lapin tärkeä vetonaula.

Maisemakuvasto kuuluu lukuisiin välineisiin, joilla abstraktista kansasta tehdään näkyvä. Yhdessä maisemat muodostavat panoraaman siitä, mikä Suomi on ja miltä se näyttää, toimien lisäksi vertauskuvana kansan luonteesta.¹⁰⁶ Mangassa käytetään jonkin verran suomalaisuuden stereotyyppioita luomaan eksotiikkaa. Esimerkiksi Cain edustaa vetäytyvän suomalaisen stereotyyppiä. Toisaalta muut henkilöt vaikuttavat avoimilta ja ystävällisiltä. Myös kristinusko saa suuren roolin mangassa esimerkiksi symboleiden ja kirkkorakennusten muodossa. Kristinusko on japanilaisille eksoottinen, länsimaita kuvastava uskonto, joten Noguchi on halunnut hyödyntää sitä.

Vertaukset Japanin ja Suomen välillä auttavat japanilaista lukijaa ymmärtämään suomalaista kulttuuria. Esimerkki yhdistävästä diskurssista on se, kun japanilaisia peuroja verrataan suomalaisiin poroihin ja saamelaisia esittäviä suomalaisia Hollywood-elokuvien japanilaisia näytteleviin kiinalaisiin¹⁰⁷. Vertaukset ovat välillä tarkoituksellisen kömpelöitä, sillä ne sopivat päähenkilön eli japanilaisen Airin luonteeseen. Hän on hupsu mutta hyväntahtoinen. Myös saamelaisuuden näkyvimmit piirteet välittyvät mangassa. Mielestäni on hyvä asia, että suomalaisten ja saamelaisten suhdetta kuvaillaan myös kriittisellä diskurssilla. Suomalaiset ovat oikeastikin käyttäneet saamelaiskulttuuria turismin rekvisiittana¹⁰⁸. Voidaan katsoa, että Noguchi on aidosti yrittänyt ymmärtää suomalaisuutta mangassaan.

¹⁰⁵ Noguchi 2011, vol.2, 177.

¹⁰⁶ Lukkarinen 2004, 39.

¹⁰⁷ Noguchi 2011, vol.2, 33.

¹⁰⁸ Keski-Suomen museo, Arktisia unelmia -näyttely. Vierailtu 28.2.2021.

Tutkimusaineisto

Noguchi, Mei. *Finlandia – Fairy Vocational School vol. 1 & 2* (manga). (2010-2011). Alkuperäinen julkaisija MAG Garden Corporation. Suomenkielinen painos Sangatsu Manga. Japanista suomentanut Antti Kokkonen. UAB Print-It, Liettua 2012-2013.

Lähteet

Adlibris.fi <https://www.adlibris.com/fi/haku?q=manga&pn=2&ps=12>

Luettu 20.2.2021

Anime and Manga Studies: *Call for Papers – Journal of Anime and Manga Studies*. 27.12.2020. <https://www.animemangastudies.com/2020/12/07/call-for-papers-jams-v-2/>. Luettu 7.1.2021.

Araki, Hirohiko. *Jojo's Bizarre Adventure*.(1987-).Weekly Shōnen Jump (1987-2004). Ultra Jump (2005-), Shueisha.

Aro, Laura. *Vuotuisjuhlat ajan rytmittäjinä*. (2005). Teoksesta Halonen, Tero ja Aro, Laura (toim.). *Suomalaisuuden symbolit*. (2005).(s.112-119). Jyväskylä: Atena.

Behindthename.com: <https://www.behindthename.com/name/juris> 29.5.2020.

Luettu 21.2.2021

Bonsdorff, Pauline von. *Eletty maisema*. (2005). Teoksesta Halonen, Tero ja Aro, Laura (toim.). *Suomalaisuuden symbolit*.(2005).(s.44-48) Jyväskylä: Atena.

The British Museum Blog: *An Introduction to Manga*. 28.1.2019 <https://blog.britishmuseum.org/an-introduction-to-manga/>. Luettu 7.1.2021.

ddmd.lv: <http://www.ddmd.lv/index.php/lv/notikumi1/131-svetais-juris?date=2020-04-23-00-00>. Luettu 21.2.2021.

Friman, Joanna. *Tontut*. (2005). Teoksesta Halonen, Tero ja Aro, Laura (toim.). *Suomalaisuuden symbolit*.(2005). (s.57). Jyväskylä: Atena.

Hagio, Moto. *The Heart of Thomas*.(1974). Shūkan Shōjo Comics, Shokagugan.

Hall, Stefan. (2017.) *The Many Panels and Lives of Tezuka Osamu*. <https://search-proquest-com.ezproxy.jyu.fi/central/docview/1892724683/242E6AABEB7F4863PQ/1?accountid=11774> Julkaisussa *Extrapolation : Liverpool Vol 58*. Iss. 1. (2017). 106-108.

- Halonen, Tero & Aro, Laura (toim.). *Suomalaisten symbolit*. (2005). Jyväskylä: Atena 2005.
- Halonen, Tero. *Melankolia*. Teoksessa Halonen, Tero & Aro, Laura (toim.). *Suomalaisten symbolit*. (2005). (s.26).Jyväskylä: Atena.
- Hannula, Mika. *Suomi, suomalaisuus, olla suomalainen*.(1997). Helsinki: Like 1997.
- Hatayama, Hiroyaki.*The cross-cultural appeal of the characters in manga and animé* . Teoksessa West, Mark I (toim.). *The japanification of childrens popular culture*. (2009). (s.191-198). Lanham Md: Scarecrow Press 2009
- Himaruya, Hidekaz. *Hetalia: Axis Powers*. (2006-2013).Comic Birz. Gentosha.
- Holm, Stefan. *Joulu ilman Jeesusta? Uusi Suomi Blogit*. <https://puheenvuoro.uusisuomi.fi/stefanholm/266579-joulu-ilman-jeesusta/> Julkaistu 28.12.2018. Luettu 24.2.2021.
- Johnson-Woods, Toni (toim.) *Manga: an anthology of global and cultural perspectives*. (2010). New York: Continuum 2010. ebookcentral.proquest.com/lib/jyvaskyla-ebooks/reader.action?docID=601796
- Kaczuk, Zoltan. *Re-Examining the "What is Manga" Problematic: The Tension and Interrelationship between the "Style" Versus "Made in Japan" Positions* julkaisussa Basel Vol.7, Iss. 3 (Sep 2018) [https://www.researchgate.net/publication/326312078_Re-Examining the What is Manga Problematic The Tension and Interrelationship between the Style Versus Made in Japan Positions](https://www.researchgate.net/publication/326312078_Re-Examining_the_What_is_Manga_Problematic_The_Tension_and_Interrelationship_between_the_Style_Versus_Made_in_Japan_Positions). Luettu 8.4.2021.
- Kanninen, Jaana. *Taistelu maasta* 6.6.2016. Yle.fi. <https://yle.fi/uutiset/3-8919969> Luettu 8.4.2021.
- Keski-Suomen museo: *Arktisia unelmia* -näyttely. Vierailtu 18.2.2021
- Knuutti, Jussi. *Naiskuvia japanilaisessa mangassa: analyysi neljän ikäryhmän sarjakuvista*. (2012). Pro gradu. Kirjallisuus. Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos. Humanistis- yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Jyväskylän yliopisto. JYX. URN:NBN:fi:ju-201206221937.pdf
- Knuuttila, Seppo. *Kolme mentaliteetin säiettä*. (2005). Teoksessa Halonen Tero ja Aho, Laura: *Suomalaisuuden symbolit*.(2005).(s.22-26).Jyväskylä : Atena.
- Lukkarinen Ville. *Kansallisen maiseman vertauskuvallisuus ja ympäristön tila*. (2004). Teoksessa Lukkarinen, Ville & Waenerberg, Annika. *Suomi-kuvasta mielenmaisemaan: Kansallismaisemat 1800- Ja 1900-luvun vaihteen maalaustaiteessa*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2004.
- Madill, Anna. *Men on the market: Feminist analysis of age-stratified male-male romance in Boys's Love -manga*. (2016).Julkaisussa *Studies in Comics* Vol 7, s.265-287.

<https://search-proquest-com.ezproxy.jyu.fi/central/docview/1888643812/E040C0ECED7F43AFPO/5?accountid=11774>. Luettu 8.4.2021.

McCarvel, Nick. *Yuzuru Hanyu has a global audience that follows him anywhere – literally*. (4.12.2019). NbcSports.com: https://olympics.nbcSports.com/2019/12/04/yuzuru-hanyu-grandprix-final-2fbclid=IwAR2zFw4_jR8ZNXK7yTHVmjRjwaKm07Yx1f6z2ut09PzZsuwFpFdXr93g8c Luettu 15.2.2021

1. Mooseksen kirja 4: 2-26 Teoksesta Raamattu. <https://raamattu.fi/raamattu/KR92/GEN.4/1.-Mooseksen-kirja-4> . Luettu 8.4.2021.

myanimelist.net <https://myanimelist.net/character.php?cat=character&q=european> Luettu 22.2.2021.

National Center On Education and The Economy <https://ncee.org/what-we-do/center-on-international-education-benchmarking/top-performing-countries/japan-overview/> Luettu 24.2.2021.

Center On International Education Benchmarking. *Japan Overview*. <https://ncee.org/what-we-do/center-on-international-education-benchmarking/top-performing-countries/japan-overview>. Luettu 8.4.2021.

Nerg, Henri. *Emme olleet ymmärtäneet, mitä toiveen kääntöpuolena olisi : genrejen ilmeneminen, muokkautuminen ja uudelleenluominen Puella Magi Madoka Magicassa*. (2019). Pro gradu. Kirjallisuus. Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos. Humanistis- yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Jyväskylän yliopisto. JYX. URN:NBN:fi:juu-201906193308.pdf

Netflix.fi. : <https://www.netflix.com/fi/browse/genre/7424>. Luettu 8.4.2021.

Ockenström, Lauri & Fält, Katja. *Ikonografia*. (2012). Julkaisussa Waenerberg & Kähkönen (toim.). *Taidetta tutkimaan: menetelmiä ja näkökulmia*: s. 189-208. Kampus Kustannus : Jyväskylä 2012.

Prisma.fi.: <https://www.prisma.fi/fi/prisma/haku/manga#facet:&productBeginIndex:&facetLimit:&orderBy:&pageView:&minPrice:&maxPrice:&pageSize:&> . Luettu 8.4.2021.

Pro Puu-keskus: Sorbus aucuparia, Pihlaja. Puuproffa.fi: <https://puuproffa.fi/puutieto/yleista-puista/pihlaja/>. Luettu 8.4.2021.

Prough, Jennifer S. *Straight from the Heart: Gender, Intimacy, and the Cultural Production of Shojo Manga*. (2011). UPCC Book Collections on Project MUSE. Honolulu: University of Hawaii Press, 2011. <http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.jyu.fi/ehost/ebookviewer/ebook/bmxlYmtfXzc1MDU3NF9fQU41?sid=760cff68-aa62-4e5f-ba59-861de4609eab@sdc-v-sessmgr02&vid=0&format=EB&rid=1>

Puuproffa.fi: <https://puuproffa.fi/puutieto/yleista-puista/pihlaja/>
Luettu 8.4.2021.

Pynnönen, Anu. Diskurssianalyysi: Tapa tutkia, tulkita ja olla kriittinen. Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu. (2013). University of Jyväskylä. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42412/978-951-39-5471-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu 8.4.2021.

Sadamoto, Yoshiyuki. *Neon Genesis Evangelion*. (1994-2013). Monthly Shōnen Ace (1994-2008), Young Ace (2009-2013). Kadokawa Shoten.

Suter, Rebecca. *Gender Bending and Exoticism in Japanese Girl's Comics* (2013). julkaisussa *Asian Studies Review* Volume 37, 2013 – Issue 4 (546-558). <https://www-tandfonline-com.ezproxy.jyu.fi/doi/full/10.1080/10357823.2013.832111>
Luettu 25.3.2021.

Suuronen, Anni. *Aikapaikka – Kulttuurimytologinen suhteellisuus: Case saamelaisrummut*. (2019). Pro gradu. Taidehistoria. Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos. Humanistis- yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Jyväskylän yliopisto. JYX. URN:NBN:fi:juu-201906193318.pdf Luettu 27.3.2021.

Tanemura, Arina. *Kamikaze Kaitou Jeanne*. (1998-2000). Ribon. Shueisha.

Tezuka, Osamu. *Astro Boy*. (1952-1968). Shōnen. Kobunsha.

Tsukuda, Yūto & Saeki, Shun. *Food Wars! : Shokugeki no Soma*. (2012-2019). Weekly Shōnen Jump. Shueisha.

Valkonen, Sanna. *Poliittinen saamelaisuus*. (2009). Lapin yliopisto. Tampere: Vastapaino 2009. Jyväskylä Gummerus 2009.

Viljanen, Kaisa. "Herran pelko, naapurin pelko, Ruotsin pelko" – Suomalaiset ovat kasvaneet samanlaisessa häpeäkulttuurissa kuin japanilaiset, mutta se on muuttumassa. (Julkaistu ja päivitetty 6.9.2018) Helsingin sanomat, hs.fi <https://www.hs.fi/elama/art-2000005816579.html>. Luettu 21.2.2021.

West, Mark I. (toim.) *The japanification of children's popular culture: from Godzilla to Miyazaki*. (2009). Lanham Md: Scarecrow Press 2009. The Japanification of Children's Popular Culture : [http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.jyu.fi/ehost/ebookviewer/ebook/bmx1YmtfXzMzNzM3NV9fQU41?sid=4abf5454-9ba7-427b-ab59-d76fa806a2fc@sessionmgr4006&vid=0&format=EB&rid=1From_Godzilla_to_Miyazaki_\(jyu.fi\)](http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.jyu.fi/ehost/ebookviewer/ebook/bmx1YmtfXzMzNzM3NV9fQU41?sid=4abf5454-9ba7-427b-ab59-d76fa806a2fc@sessionmgr4006&vid=0&format=EB&rid=1From_Godzilla_to_Miyazaki_(jyu.fi)). Luettu 30.1.2021.

Wuolijoki, Juha (ohjaus). *Joulutarina*. (2007). Snapper Films.